

כיצד מעבירין על טהרת עזרה / משנה דף כו.

במשנה הקודמת: מעבירין על טהרת העזרה. **במשנתנו:** כיצד? מטבילין את הכלים שהיו במקדש [ולא את רצפת העזרה].

משנה

- א. יש להטביל את כלי המקדש מפני טומאת עמי הארץ ברגל, שנגעו בכלים.
- ב. אין צורך להטביל את שולחן לחם הפנים. מדוע?
"לחם פנים לפני תמיד" - חייב להיות ערוך בתמידות עם לחם הפנים.
מזהירים את הכהנים עמי הארץ הנכנסים לעזרה להשתחוות, שלא יגעו בשולחן.
- ג. יש כלי מקדש חלופיים למקרה של טומאת הכלים שבמקדש, וגם לזמן הטבלת הכלים אחרי הרגל.
- ד. מזבח הזהב (קטורת) ומזבח הנחושת (העולה) אינם צריכים טבילה. מדוע?
רבי אליעזר: נחשבים מחוברים לקרקע, בכך נחשבים כקרקע שאינה מקבלת טומאה.
חכמים: מפני שהן מצופין.

א. "היזהרו שלא תיגעו בשולחן" - האם מזהירים רק על מגע בשולחן?

משנה	ברייתא	
מזהירים כהנים לא לגעת בשולחן הפנים	מזהירים כהנים לא לגעת בשולחן ובמנורה	
לחם הפנים צריך להיות ערוך תמיד על השולחן	לחם הפנים צריך להיות ערוך תמיד על השולחן	וְנִתְּנָה עַל הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנָי תָּמִיד
המילה תמיד לא נאמרה בציווי על נרות המערכה. לכן הפסוק מלמד רק היכן למקם את המנורה בהיכל	כל זמן שהשולחן נמצא במקומו - המנורה צריכה לעמוד מולו. גם המנורה צריכה לעמוד תמיד במקומה	וְשָׂמְתָּ אֶת הַשֻּׁלְחָן מִחוּץ לַפָּרֹכֶת, וְאֶת הַמְּנֹרָה נֹכַח הַשֻּׁלְחָן

רש"י: והרי כתוב "להעלות נר תמיד!"

- א. מהפסוק "יערף אתו אהרן ויבניו מערב עד בקר לפני ה'" דורשים חכמים: תן לה מידתה, שתהא דולקת והולכת מערב עד בוקר (מנחות פט.), אך אין הכוונה שהמנורה צריכה לדלוק ללא הפסקה, לכן מותר להזיזה ממקומה בבוקר ולהטבילה.
המילה תמיד מתייחסת למילה להעלות ולא למילה נר = להעלות תמיד, משמע יש להדליק מדי לילה את המנורה. פעולת העלאת הנרות צריכה להיעשות בתמידות, ואין הנר צריך לדלוק בתמידות.
- ב. לגבי לחם הפנים נאמר: "וניתנת על השולחן לחם פנים לפני תמיד". עריכת הלחם נעשתה פעם בשבוע ולא מדי יום, כך שאי אפשר לומר שהמילה תמיד מתייחסת למילה וניתנת = וניתנת תמיד. מוכרחים לומר שהמילה תמיד מתייחסת לתוצאה - לחם פנים לפני תמיד, שלחם הפנים יהיה מונח ללא הפסק על השולחן.
- ג. **קושיית רבנו אלחנן** (תוספות): במסכת תמיד (ל:): נאמר: "מי שזכה בדישון המנורה נכנס ומצא ב' נרות מערביות דולקין - מדשן את השאר ומניח את אלו דולקין במקומו. מצאן שכבו - מדשן ומדליקן מן הדולקין ואח"כ מדשן את השאר.
- תירוץ:** הנר המערבי לא דלק כל היום מחמת חובה אלא מחמת נס. ניתנה בו אותה כמות שמן שניתנה בשאר הנרות ורק מכוח הנס דלק ללא הפסקה. כאשר לא התרחש נס, גם הנר המערבי כבה בסוף הלילה ובבוקר היו מדליקים אותו שוב, כדי להדליק ממנו בערב את הנרות האחרים.

ב. היזהרו שלא תיגעו בשולחן שלא תטמאוהו - האם השולחן יכול להיטמא?

וכל אפשר? פל עליו מהם (משמונת השרצים) במתם? טמא, מפל פלי עץ או בגד או עור או שק.

הפסוק מלמד ששק מקבל טומאה. שק מיועד לטלטול, בין כשהוא מלא ובין כשהוא ריק.

יש להקיש לשק את שאר סוגי הכלים המוזכרים בפסוק - הם יקבלו טומאה רק כאשר ניתן לטלטל אותם מלאים או ריקים.

כלי עץ גדולים מיטלטלים כשהם ריקים אך לא כשהם מלאים, לכן אינם מקבלים טומאה.

קושיה: השולחן הוא כלי עץ העשוי לנחת = אינו מיטלטל ולכן אינו ניטמא גם אם יגעו בו עמי הארץ!

תירוץ: לדעת ריש לקיש, השולחן אינו כלי עץ העשוי לנחת. ושמפת אותם... על השלחן הטהור לפני ה'.

טהור, כלומר, לפעמים יכול להיטמא. ברגלים מגביהים אותו ממקומו ומראים לעם שלחם הפנים עדיין טרי.

ג. טומאת השולחן בגלל ציפוי הזהב שעליו

כלי מתכת לא הוקשו לשק, לכן מקבלים טומאה גם כשאינם מיטלטלים.

השולחן מצופה זהב, ואם כן, גם בלי תירוצו של ריש לקיש דין הוא שהשולחן ייטמא.

ראיה ממשנה: שולחן ודולפקי (כלי עץ) שציפו חלק מהם בשיש (שאינו מקבל טומאה), כל עוד נותר בלי ציפוי חלק מן הכלי שראוי לשימוש - הכלי מקבל טומאה. כאשר כל הכלי מצופה בשיש - דין הכלי כדין הציפוי ואינו ניטמא.

הציפוי קובע את מעמד הכלי לקולא, שלא ייטמא, קל וחומר שהציפוי ייקבע את מעמד הכלי לחומרה =

שולחן מצופה זהב - נטמא!

ד. המזבחות אינם מקבלים טומאה - מחלוקת רבי אליעזר וחכמים

רבי אליעזר: מפני שהן כקרקע.

נאמר על מזבח הנחושת: "מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את עלתך ואת שלמיך" - דינו כדין האדמה.

לגבי מזבח הזהב נאמר: "ומשמרתם הארון... והמזבחות" - שני המזבחות, הוקש מזבח הזהב למזבח הנחושת.

חכמים: מפני שהן מצופין

תמיהה: הציפוי הוא סיבה לטומאה ולא לכך שלא ייטמאו!

תירוץ א: חכמים חולקים על רבי אליעזר וסוברים שהמזבחות נטמאים בגלל שהם מצופים מתכת.

תירוץ ב: חכמים מסכימים לרבי אליעזר, אך חולקים על טעמו -

הפסוק מכנה את המזבח עץ, לכן אינו בטל לציפוי המתכת.